

ספרי – אוצר החסידים – ליבאואויטש

שער
שני

קובץ
שלשלת האור

היכל
שלישי

שלחת נזרך

אורח חיים

חלק שני

אוצר החקמה

מכבוד קדושת אדונינו מוריינו ורבינו הנadol הגאון האלקי
החכיד המפורסם אור עולם מופת הדור
נזר ישראל ותפארתו קדושה

מרנא ורבנא

מוח' שעניאור זלמן נבג"ט

מחדורות "ובלבתך בדרך"

סימנים רם – ער

פסקין הסדור

05/09/2018 11:28

זרען זילען איגוד – (๖๘)
זרען איגוד גולד – (๖๙)
(๖๐) גולד זילען –
זילען גולד

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

77 איסטערן פארקווי

שנת חמשת אלפיים שבע מאות שבעים ושש לבריאה

שנת הקהיל

הַלְבּוֹת שֶׁבֶת רָמֶג

מו

(2)

ההינו שאמרו "ברכו" – לא יתפלל מנהה באותו בית הכנסת
בשעה שהקhal מתפלין ערבית, שמאחר שהקhal קדשו היום –
אין לו לעשותו חל אצלם, אלאילך חוץ לבית הכנסת ויתפלל שם
מנהה של חלאי. והוא שלא ענה עליהם אחר "ברכו", אבל אם ענה
– הרי קיבל עליו שבת אסור לו להתפלל מנהה של חל, אלא
יתפלל ערבית שתים קען, כדי טעה ולא התפלל מנהה בערב שבת
שנתבאר בספרו ק"ח געט:

בד ואם בא לבית הכנסת סמוך ל"ברכו" – יתחיל להתפלל מנהה
של חל. ואף על פי שמיד בעודו מתפלל מנהה יאמרו הצבור
"ברכו" ויקבלו שבת – אין לו להוציא במה שהוא מתפלל אצלם
תפלה של חל, כיון שהתחיל בהתרג. ואף על פי שבל דבר שאריך
להתחיל בהתר אריך להקדים כל כך בענין שיזכלה למור קדם
שתקיע שעת האסור, אבל אם יודיע שעימוד תוק שעת האסור –
תרי זה במתיחיל באstor, במזו שנתבאר בספרו רל"ה געט, מכל מקום
באן אין להקפיד כל כך, לפי שאstor זה שלא להתפלל תפלה של
חל אצל צבור הפתפלל של שבת – אין אלא חמרה בעילמא געט:
ולכה מי שקדם להתפלל ערבית של שבת קדם שהתפללו הקhal,
אף על פי שסביר חל עליו קבלת שבת געט – יכול לומר אפילו
ליישראל חברו שלא קיבל עדין השבת שיעשה לו מלאכה געט, ומתר

קפא ס"י זה בשוע"ר לא הגע לידינו, וראה
שו"ע שם ס"ב.

קfib חרומת הרשות שם. מ"א ס"ק כת.

קפג כדילע סט"ג.

קפ"ד רשב"א בחידושיו שבת קנא, א ר"ה א"ר
יהודה בשם התוס. הובא בר"ן ד"ה
ומדרמן. שו"ע ס"ג.

קען תרומות חדשן ס"ד, ובכתבים ס"י קוג.
שו"ע סט"ג. וראה ת浩לה לדוד פק"ת.

קעה חרדי ס"י רצוי. הנחות מימוניות פ"ה סוף
אות ר. שו"ע שם.

קעט סעיף יד.

קפ' תרומות החדשן שם. שו"ע סט"ג.

לו להנוגות מהטלאכה בשבת קפיה, דהיינו (ח) שלחברו מותר הוא – אין

קונטרם אחרון

אל (ח) שלחברו מוחר בו גמ' לפ' מ"ש הר"ן ז' וב"י יה ו מג"א עז' צ"ל כן, שהרי אין צד היתר מתיר האמירה לעשות שבת אלא לעשות אחר השבת, כמ"ש בסימן שכ"ה ס"ח וס"יע' וכמ"ש המג"א בס"י ש"ז עז', אלא ודאי שגם הר"ן סבירא ליה דהכי עדיף טפי מלומר לכורך פלוני אני הולך, שאינו מותר אלא מחתמת שלמחר הוא יום המותר, אבל הכא כיוון שלחברו מותר הוא אף היום דין' כאומר לעשות ביום מותר ושרי בשיש צד היתר, [נו] להטוס' ורשב"א עז' וט"ז עז' אף بلا צד היתר.

אבל צ"ע, דהא אבל אסור לומר לחברו לעשות לו מלאכה ע"פ שלחברו מותריזא, ואין לומר דשאני הכא לחברו ג"כ בר שביתה ואעפ"כ אינו שובת, דהא בתחוםין ליכא למימר הקיימ' (וזו עוד קשה הלא כל נカリ אינו מצווה כלל על השבת ואפילו הכא אסור לומר לו. ואין לומר דשאני הכא דאף לישראל אחר מותר וכמ"ש מהר"ז עז', דמל' מקום טעם זה שכתחבו התוט' ורשב"א כיוון שלחברו מותר הוא אין באמירתו כלום מופרך הוא). ועוד קשה דהיבי שרינן ליה למימר לחברו הא קי"ל שלוחו של אדם כמותו קידוד וידור כידודתו והרי זה כעשה בעצמו³⁵. בפרט לפ' מ"ש תלמידי רבינו יונה

קפיה רם"א שם.

ציוונים לקונטרם אחרון

הובא בר"ן שם.
קי ס"ק ג.

קיא ראה שו"ע יו"ד סי' שפ ס"ה וס"ג-ד.
כמה דעתין בזה נתבארו במאזו"ב לט"ז
רמג ד"ה וחילוק זה ואילך.

קיב ואעפ"כ מותר לומר לחברו שמודלי פירות שבת חומך, כדלקמן סי' שז ט"ז.
קיים סי' קטן, כמו בא כאן בפנים (אחרי טעם התוט' ורשב"א). וראה לעיל סי' רסא ס"ג.

קיד קידושין מא, ב ושות'.
קטו נוסח מינוי שליחות גט, בשו"ע אה"ע סי' קמא ס"ל.

קטו ראה לקו"ש ח"ח ע' 367. חל' ג ע' 113. והערה 10. חל' ח יואב או"ח סי' יד.

קג לכללות קו"א זה ראה העו"ב בקו"א ע' צט ואילך. ביאורי השלחן ע' שפ ואילך.
קד קנא, א ד"ה וממד Amarinen, שמותר רק במקומות שיש לומר שם יש שם בורגנין הוא עצמו שומר.

קה ד"ה כתוב הר"ן, דמטעם הר"ן מותר גם כאן,adam לא היה מקבל שבת הוא עצמו היה מותר לעשות לו מלאכה.

קו ס"ק ל, שכותב כהב"ז.
קז ולקמן שם סי"א וסט"ז.

קח ס"ק יב. וראה גם ל�מן שם סט"ז. וראה ל�מן סי' רעו קו"א ס"ק ג ד"ה והנה מלשון.

קט שבת שם ד"ה או"ר יהודה. בשם התוט'.

קונטרם אחרון

בפ"ד ז"ז דהמקבל תוספת שבת מיתסר מדאוריתיתא ע"ש, א"כ מה מועיל צד היתר לאיסורא דאוריתא, דהא מילתא דמייא ממש לאומר לאשה אקפי לי קטן שחיבר מלכות כראיתא בבבא מציעא דף י' ע"בק"ז, ע"ש ברא"ש קיט, אף שהיא אינה מוזהרת כלל מן התורה בבבל תקיף, והיא מותרת לגמרי לעשות זה מדאוריתיתא משום לאו דבל תקיפו, ואפילו הכי סופג הוא ארבעים משום לאו זה משום שעשתה בשליחותו ו נעשה בעושה עצמוו, והכא נמי לא שני. ואף אם תימצى לומר דהכא ליכא אסורה לדידיה אלא מדרבנן, מכל מקום גם השליחות לחבריו ליתסר מדרבנן כיון דהוה ליה בעושה עצמוו ממש. ואף לפ"י דעת הב"י ומג"א שיש כאן צד היתר, מכל מקום כיון שלעשות בעצמו אסור גם השליחות הוה בעושה עצמוו. ולא דמי לשמירת פירות יעקב, דהחתם אין חבריו עושה שום מלאכה כלל שהולך בתוך תחומו, ואף שהולך ע"י אמירתו של זה הרי זה כאלו זה הוליך אותו שם (כמ"ש התוס' קב"א ורא"ש קבב פ"ז דבבא מציעא) או נשאו אותו שם בתוך תחומו של חבריו, שלא היה עושה איסור בהולכה זו או במשא זו אלא משום עצמוו שלו אסור להלך שם, אבל עכשו שהוא עצמו מהלך שם רק לחבריו מהלך שם ע"י אמירתו לא נעשה שום מלאכה בשליחותו, אף אם נכנה התחום בשם מלאכה. אבל כאן מה לחבריו מבעיר בשליחותו הרי זה כאילו אוחזו ידו של חבריו ובעיר בה שנעשה בידי ארייכתא, כמו שנעשה יד האשה המקפת קני (ויעוד קשה קצת לשון התוס' ורשב"א אין באמירתו כלום, הוה ליה למימר אין באמירתו איסור כלל ומאי כלום). וצריך לומר דודאי איסור שליחות אין כאן כלל.

← והענין הוא דהנה ב' מיני אסורים יש בעושה מלאכה ע"י אחר יעקב, א' משום

אלה^{05/09/2018}

צוונים לקונטרם אחרון

- חו"מ סי' עא. מחנה יוסף שבת סוס"י ד. החמים ע' רד. הערות בשו"ע אדמה"ז ע' 137. שיח השדה ע' קנו בשווה"ג.
- קב דלקמן סי' שו סי' ז. קיו' ברכות כז, ב ד"ה רב צלי בשם הר"י מאורלינ"ש.
- קבא צ, א ד"ה חסום: לאומר לנכרי אכול נבליה דלא שייך חתום אמירה לנכרי שהישראל עצמו יכול ליתן נבליה בפיו. קיבב סי' ו.
- קbag ראה לקו"ש הל"ג ע' 113. כלל הפוסקים וההוראה כלל יד. קcad ראה גם לקמן סי' שו ס"ה.

קונטרם אחרון

שהאחר עושה בשבילו זהה אסור לנכרי אפילו ללא אמירה אליו שצורך למוחות בידוקה כדאיתא בדף קב"א אדעתא דישראל מי שר. ואין הטעם משומ גורה שמא יאמרו לוינו, כמו שמטעם זה אסור ליהנות ממלאכתו כמ"ש בסימן שכ"ה גני ותקט"ז גני, דהא גבי מכם בס"י רמ"ד קטע התירו לקבוע לו המלאכה בשבת והצריכו בקבלה נوت כדי שייעבור אדעתא דעתשיה ולא אדעתא דישראל, וכן בהגחות מרדכי סוף פ"ד כל לעניין לקצץ לנכרי לדבר מצוה דשמי לדעתו, ובלא קציצה אסור דקעביד אדעתא דישראל, אלמא דהא חמירא מאמרה עצמה, והטעם משומ דכשועשה בשביל ישראל העשה שלוחו ושלוחו כמותו דיש שליחות לנכרי לחומרא גלי כמ"ש הגחות מימוניות פ"ז גלי, ואפשר דכולי עלמא מודו בזה לעניין שבת וכיוצא בהילג. אבל כשהועשה בשביל עצמו אין בה משומ שלוחו כמותו, אלא שהאמרה אסורה בשבת עצמה משומ ממצא חפץ גלי, וזה איסור ב', דהינו כל-> שאסור לו לעשות בעצמו אסור לדבר מעניינו וכן להזמין את עצמו לכך, דהינו להחשיך על תחום וכיוצא בזה, דתרוייתו נפקא מהאי קרא גלה עין בתוס' דף קי"ג ע"ב גלי, ובתרוייתו שמי בלשמור פירוט גלי, דהtram לא שייך איסור שליחות אלא מפני שמטעק בדבר האסור לו.

ולמדו מזה התוס' גלי לעניין קבלת שבת, דהא פשיטה فهو דהמקבל שבת מביעוד יום על עצמו, אף שמסתמא קיבל עליו כל חומרות וסיגים השיכים לשבת כמו שנتابאר בס"י רס"א גלי, מכל מקום לא קיבל מסתמא אלא איסורים התלויים בגופו אבל לא התלויים חוץ לגופו, כגון אחר העוצה

אוצר החכמה

ציונים לקונטרם אחרון

כלא כدلעיל ס"י ר מג ס"א וש"ג.

כלב אותן ב.

קלג ראה בנסמן לעיל שם.

קלד כدلקמן ס"י שו ס"ה. וראה גם ס"י שז ס"א וט"ח וט"ד.

קלה ראה לקמן ס"י שו ס"א וס"ה.

קלו לעניין מקה וממכר. הובא גם לקמן ס"י שא קו"א ס"ק ב. לעיל ס"י ר מג ס"יב.

קלז כدلקמן ס"י שו סוף ס"ג. ס"י שז ס"ג. קלח שהובא ברושב"א שם.

קלט ס"ג וקו"א ס"ק ג.

קכח ראה לעיל ס"י ר מג ס"י ובמצווין שם, באיזה אופן צריך למוחות.

כבו ראה צ"צ ס"י כת ס"ק ב"ה. עמק שאלת ח"י או"ח ס"י א.

כבו לקמן שם סעיף ט. וכיה לעיל ס"י ר מג ס"ב וש"ג.

קכח סעיף א.

קכט לעיל שם ס"יב.

קל רמז חנת. וראה גם לעיל ס"י ר מג קו"א ס"ק ז. ושם הביא גם מהא דלקמן ס"י שהס"ט.

קונטרם אחרון

בשבילו שלא יצטרך למחות, והוא הדין לעניין אמירה שאין בה משום איסור שליחות דהינו מה שעשו בשביבלו, שאיסור זה נולד בשעת עשיית מלאכה שעשו בשביבלו שנעשית ידו כידו, ואיסור הבא מאלינו הוא והוא אינו עיטה ג' – שום מעשה בזה, וזה ודאי לא קיבל עליו כמ"ש הלבושים, ומטעם שכחוב מהרי"ז קמא (וזהו הדין במצואי שבת אין חפץ מסתמא שתומך עליו חומרא זוקמב). אלא דעת עצמו קיבל ודאי כל השבותים, ובאמירתו עובר על שבות בעצמו שמתעסק בדבר האסור לו, ולא סגי בטעמא דמהרי"ז אלא לאותו דבר שנעשה על ידי אחרים, אבל אותו דבר שעשו בעצמו מה לי שעשו באחד משאר איבדיו ומה לי שעשו בפיו, דעיקמת שפטיו גופא יש בה איסור שמתעסק בדבר האסור כמו רגליו המהלך להחשיך על החותם לדבר האסור לו. ועל זה הביאו ראייה משפירת פירות דכיוון שלחבריו מותר אין באמירתו כלום, ר"ל שאין מתעסק כלל בדבר האסור אלא בדבר המותר. ולפי זה עולין דברי התוס' עם מהרי"ז בקנה אחד, ואין צדיק למה שנדחק המג"א בס"י רס"א קמג לחלק בין יחיד לצבור, וגם בדרךי משה קמד

משמעות מהרי"ז מיריב ביחיד ע"ש.
אלא תחכמתך

והשתא לא קשיא מיידי מאבל דאסור משום שליחות, וכן לנכדי, אףלו אמר ↓ לו לעשותו אחר השבת**קמא**, דכיון דלעשות בשבת אסור א"כ כשהוא מר לו לעשות לאחר הרוי מתעסק בדבר האסור לו היום, דהינו עשיית הנכרי בשביבלו שהיא עצמה אסורה משום דיש שליחות לחומרא, או מאייזה טעם שייהיה **קמא**, ולכן אסור לדבר ממנו אע"פ שהוא לאחר (ומהאי טעמא מותר לומר לו עשה מלאכת**קמא**), אלא אם כן יש צד היתר היום ע"י בורגנין קמ"ה, ור"ל שאיסור המלאכה אינו מחמת עצמה אלא דבר אחר גורם האיסור, ויכול

ציוונים לקונטרם אחרון

כמה כدلקמן סי' שו ס"ה (אסור בזה משום ממצא חפץ).

כמו מכל הטעמים האמורים (כשעשה הנכרי בשבת) לעיל סי' ר מג ס"א וש"ג. כמו כدلקמן סי' שז ס"ה (שאין בזה לא שליחות ולא ממצא חפץ).

כמה כدلקמן סי' שז ס"ו. וכן נתבאר שם הטעם שלפנינו.

אם סעיף יז. הובא בט"ז ס"ק ג. קמא כיון שיש מקומות שעדיין לא קיבלו השבת.

אם בדעת הרמ"א סי' ז (דלא כלבוש הניל' שמחלקל). וכدلקמן בפנים, ובסי' רצט סט"ז (במוסגר).

קמג ס"ק ז. גם באו ס"ק ח בסופו.

קונטרם אחרון

להצטייר שיסתלק אותו גורם ויעשה המלאכה בהיתר היום בדמותה עצמה כמו שורוצה לעשותה לאחר מכן, או מותר להתעסק בה ע"פ שלא נסתלק הגורם עדיין, וגם אי אפשר להסתלק היום בפועל ממש, מכל מקום הוא אינו מתעסק כלל לעשותה דוקא באיסור אלא לעשות דבר שהוא מותר בעצמו, לאפוקי מלאכה האסורה מחמת עצמה, או שאי אפשר להצטייר שיעשה אותה בהיתר אלא אם כן לא יעשה כמו שהוא רוצה לעשותה לאחר, אסור להתעסק לה היום, שהרי מתעסק בשבת כדי לעשות רצונו למשך בעניין שאי אפשר להצטייר שיעשו היום בהיתר. והילך אם לא בורגנין אין מועיל מה שהיה יכול לילך לקרוב ממש מאטמול, אז לא היה הולך כל כך לאחר כמו שילך עכשו, והוא מתעסק היום להליכה של עכשו שהוא אסורה היום. ובזה נסתלקה תמיית הטזק מעל הר"ן וב"י ומג"א.

אבל לפ"י מה שכחט הטזק צ"ע, זהה אי אפשר לעשות בורגנין ומהירות → בשבת, ואם ע"י נקרי, א"כ גם פירות המחוברים אפשר לחולשן על ידי נקרייא, ומה הפרש יש ביניהם לפ"י דעתו. ועוד קשה דמל' מקום בשעת אמרתו עדיין אין בורגנין ומהירות, וא"כ בשעה שמתעסק אין צד היתר, ומה יתנו ומה יוסיף אם שייהי הצד היתר אח"כ, בלבד כי אינו מתעסק אלא לעשות למשך שהוא יום המותר, ואין שום טעם כלל לתלות האיסור בשעות שנשארו ביום אחר החטקותו אם יוכל להמציא אז הצד היתר שאז הוא אינו עושה מאומה. ועוד סמור להשבה שאין שעות ביום לעשות בורגנין ומהירות הרובה מאד יהא אסור. וגם עיקר ההיתר כשאין בורגנין ומהירות הוא הלכתא بلا טעם לפ"י דעתו וצ"ע. ומכל מקום מ"ש דגבי שמירת פירות אין הטעם משום בורגנין, כן משמע בהדייה מפרש"י ור"ן במשנה קב, ובטור ושו"ע סי' ט"ז, ע"ש בב"י שהעתיק לשון רש"י. אלא שלמלשונם משמע טעם אחר לגמרי, הפך מ"ש התוס' והרשב"א דהשמירה אסורה לזה,

אוצר התכנית

ציוניים לקונטרם אחרון

אנו 2018/09/05

קמץ במשמעותו שבס"ק ג, דמוכח בגדרא קנא שאסור זהה לקמן סי' שו ס"ג. קנב קג, א ד"ה אבל מחשיך: וזה דבר שאין מחדים מטעם בורגנין (ומטעם המותר בשבת לשמר פירותיו אם היו אי בעי לא היה מקבל). קג דהיתר בורגנין הוא דוקא כישיש היתר בתוך תחומו. עכשו, ולא כשרוצים לומר למפרע دائ כתג טעיף ח. בעי לא היה מקבל.

קונטרם אחרון

אלא סבירא ליה דכיון שהשמידה עצמה מותרת גם לזה אם היו בתחום התחום, אלא שאי אפשר לו לילך לשם הרוי זה כמו שהפסיקו נהר, כיון שהוא אינו אומר לו רק לשמור שהי[א] מצד עצמה מותרת גם לו. וכן משמע בהדייא בהרמב"ם ריש פרק כ"דינן. וא"כ אין ראייה כלל לקבלת שבת. אלא שלזה הקדים הר"ן שטקנה לפרש שומר לי הינו שאומר לו לך למקום פלוני ושמורכו, וא"כ אומר לו לעשות דבר האסור לו דהינו הליכה למקום פלוני, ואפילו הכוי שרוי.

ולдинא אף רשיי מודה דשרי אפילו בכהאי גוננא, אלא דקוושטא דAMILCHA נקט ב לפי פירושו, דהא תנן בפ"ד דעתובין עני הינו שנים כו' מביאים ואוכלים באמצע, וממשע דזה מותר לו לומר שיביא, והרמב"ם קי"ו וטור ושו"ע עני' כתובה בס"י שט"ט אפילו לעניין [רשות] הרבים דאוריתא (ועודadam היה אסור באמירה היה אסור לאכול עמו, כמו פירות שהובאו מתחום או דרך רשות הרבים עיין סי' שכ"ה סט'זקנש), שאסוריים משום גזירה שמא יאמר לו להביאו, אע"פ שיש לדוחות). וכן בסוף פ"ה דביבא קי' פירותיו שבעיר אחרת שם כרגלי מי שהופקדו אצלנו ומותר להביאן לו שיأكلם ביריט, משמע שמותר לו לומר להבאים לו, אי מטעמו של הרשב"א אי מטעמו של הר"ן. אבל ע"י נכרי ודאי אסור בכהאי גוננא, דהא אם הביא מתחום אפילו היה בין השמשות אמה אחת חוץ לתחום אסור למי שהובא בשבילו משום גזירה שמא יאמר לו קי"א, אע"פ שאם היה ישראל היה מותר לו להביא עד סוף תחומו שהוא סמוך לעיר, וא"כ אין איסור אלא מה שהביא הנכרי מסמוך לעיר לתוכה, ובשביל זה אין אסור כלל בדייעבד כמו"ש בס"י שכ"ה גזב ע"ש במג"א קי"ג (וגם לכתלה היה יכול לילך חוץ לעיר עד תוך תחום הפירות ולומר לנכרי להבאים לו לשם, ומשמעות הגمرا והפוסקים דאפילו בדייעבד לא משכחת שום היתר למי שהובא בשבילו, ועכ"פ לפי דעת ר"ת קי"ד לא

ציווים לקונטרם אחרון

- קס לט. ב. ולקמן סי' טען סי"ט.
- קסא קרלקמן סי' שכה סי"א.
- קסב ראה רמ"א שם סי' בדעת ר"ת דלקמן.
- קסג ראה שם ס"ק כדין בדעת ר"ת דלקמן.
- קסד בתוס' קרב. א ד"ה משקה. שהובא בטור ורמ"א סי' שכה סי' .
- קנח ולקמן שם סי' גו.
- קנט אוצ"ל: ס"ח. ולקמן שם סי"א.
- קנעה קנא, א ד"ה כלל אמר.
- קנו מה, א.
- קנו פי"ב הט"ז.
- קונח ולקמן שם סי' גו.

באמירתו אליו אסור כלל^{א'} (ולא אסרו האמירה לנכריי) אף על פי שאינו מצוה על השבת), אלא בשואמר לו בשעה האסורה לכל ישראלי^{ב'} (עין סוף רס"א קפץ).

ובן מי שמאחר להתפלל ערבית במצואי שבת, או שימושיך סעדתו בלילה – מתר לו לומר אפלו ליישראלי שבר התפלל והבדיל בתפלת שעשה לו מלאכה, ומתר לו להנות ולאכול ממלאתותך, אף על פי שאחר בד יכיר עדין של שבת בברכת המזון^{ג'}:

[אוחז 2018/09/05]

ר疏 דיני הפטילה ותשפטן ובו מ"ז סעיפים:

א אסור לעשות פטילה לנרות של שבת מדבר שהאור אינו נאחז בו^א וכןם בתוכו אלא נסרך סכיבוי והשלחת קופצת, וכן^ב

קונטרם אחרון

משבחת כלל איסור בבא מחוץ לחומות שהיה יכול למכצע את החומות ולאכול וודו^ג (ק), אלא ודאי רמה שהngrי מביא מחוץ לחומות העיר לתוך חומה יש בזה איסור כעשה בשליל ישראל, ע"ג דליישראל הו שרי כהאי גוננא. ואלו גבי קבלת שבת אף לנכרי שרי כדמשמע בהדי' במג"א סימן רס"א גטה, וצ"ע:

קצא בשחוא עדין לא האחפלל ולא הבדיל. מ"א
טוף ס"ק לג. וכולעל ס"י קפת סי".

קפאו דשב"א שם הובא בר"ז שם וראה קו"א סק"ת.

קפז לעיל ס"י ר מג ס"א.

קפח מוחרדי וויל ס"י קטן. הובא במ"א ס"י רסא סק"ג. וראה גם לקמן ס"י רצט סכ"א.

קפט סעיף ג.

קצ רמ"א ט"ז. וראה קו"א ס"ק ח ד"ה ולמדו מהו. וכ"ה לקמן ס"י רצט סט"ג.

ציוונים לקונטרם אחרון

לסה ס"ק ז. וכמבואר כאן בפנים, ולעיל שם ס"ג.

הַלְבּוֹת שְׁבָת שָׁה

๑๖

עֵב וְחוֹקָק מִתּוֹכָה מַעַט אֲכַלְחַץ, שָׁאַיִן בָּזָה מִשּׁוּם מֶפְרָק אֲכַל מִמְּקוּם שְׁנָחֲכָסָה בָּזָה, מִפְנֵי שָׁאַיִן זֶה נִחְשַׁב בְּפָנֵי לֹהֶת.

וּמִכֹּל מִקּוּם, מִדּבָּרִי סּוּפְרִים רַצֵּץ אָסּוּר לְחַלּוֹב אֲפָלוּ לְתוֹךְ הַאֲכָלִים, לְפִי שְׁבִינוּ שְׁהַבְּהָמָה אֵינָהּ רַאיָה לְאֲכִילָה בְּשֶׁבֶת מִחְמָת אָסּוּר שְׁחִיטָה – אַיִן שֵׁם אֲכַל עַלְיָה, וְתַרי הִיא פְּפִסְלָת, וְהַמֶּפְרָק מִתּוֹכָה הַחְלָב שְׁהִיא אֲכַל – תַּרְיִ זֶה דָוָמָה לְדָשָׁה, שְׁמֶפְרָק אֲכַל מִתּוֹךְ הַפְּסִלָּת. אֲכַל בַּיּוּם טוֹב שְׁהִיא רַאיָה לְאֲכִילָה – מַפְתֵּר לְחַלּוֹב לְתוֹךְ הַאֲכָלִין^{שָׁאַיִן}, עַל דָּרְךְ שְׁיַתְבָּאָר בְּסִפְרֵן תְּקִיָּה שְׁבָת:

כֶּל בָּט מַפְתֵּר לֹומר לְגַכְרִי לְחַלּוֹב הַבְּהָמָה בְּשֶׁבֶת, מִפְנֵי שְׁהִיא מִצְטָעָרָת מַרְבָּב הַחְלָבִי, וְלֹא גַּנוּרוּ עַל אָמִירָה לְגַכְרִי בְּמִקּוּם צַעַר בְּעַלְיָה חַיִם שְׁהָוָא מִן הַתּוֹרָה^{דָשָׁה}. וּמִכֹּל מִקּוּם, צָרִיךְ שִׁיטָול הַגַּכְרִי אֶת הַחְלָב לְעַצְמוֹשָׁה, או יְחֻזּוּר וַיְקִנְהָה הַחְלָב מִהַגְכָרִי בְּדָבָר מוֹעָטָשִׁי, בְּדָיִשׁ שְׁלָא יְהָא נִרְאָה כְּחַולְבָן לְצָרָךְ יִשְׂרָאֵל אֶלָּא לְצָרָךְ עַצְמוֹ, שְׁלָא הַתִּירוּ אֶלָּא

05/09/2018 14:56:24

וּמְשִׁמְרָה רְדוּתִי, אַינוּ רְחִיתָה בְּהַכְרָתָה, וְהָא שְׁבָת וְאַל תַּعֲשֵׂה הַוָּא וּבְכָה^ג לֹא דְחִינָן אִסּוּרָא דְרַבְנָן אֲפִילוּ אָמִירָה לְגַכְרִי ... אֶלָּא דְחַבָּא לֹא העמידו דְבָרִיהם וְרוּחוֹ דְבָרִיהם מִשְׁם צַעַר בְּעַלְיָה חַיִם, נִמְצָא שַׁצְעָר בְּעַלְיָה חַיִם רְחִיתָה אֶת דְבָרִיהם. וּרְחִיתָה גַּם לְעַלְיָה סְכָבָן. וּרְחִיתָה לְקִמְנָן סִי' שְׁמָה פְּטָאַיִלְסִי' וּסְכָבָן שְׁלָא הַתִּירוּ לֹומר לְגַכְרִי לְהַשְׁקוֹתָה וּלְלַקְוֹת לְהַעֲשָׂה. וּשְׁעַם הַחְילּוֹק בְּנִיהָם נִתְבָּאָר לְקִמְנָן חַיִם שְׁמָה קוֹיָא סְכָבָן.

שְׁהָא מְהָרָה מִשְׁם הַוָּא בְּרָא^{שָׁה} בְּעַמְשָׁה שְׁמָה. הַגְּהָות מִיְמְנוֹנִיתָה שְׁמָה בְּשֶׁם הַרְבָּה כְּהַזְּנָה צְדָקָה. מְרֻדְכִּי שְׁמָה וּבְעַמְשָׁה רְמוּסָה. שׁוּ טָר בְּשֶׁם הַרְבָּה יוֹנָה וּמְהָרָה מִרְוָטְנוּבָרָג, בְּחַשְׁבָן^ז סִי' מַטָּה. מְרֻדְכִּי שְׁמָה וְהַגְּהָות מְרֻדְכִּי קוֹוּזָנִין רְמוּסָה תְּקִטָּה בְּשֶׁם הַתּוֹם. כָּל בְּעַמְשָׁה לֹא אַרְחָות חַיִם הַלְּשָׁכָת סִי' יַי. שׁוּעָסְכָבָן.

רְחִצָּה רְאָה מִלְחָמָות הַיְשָׁמָן.

רַצֵּץ מִשְׁמָעוֹת הַרְמַבָּס שְׁמָן. וּכְן מִשְׁמָעַ בְּרַיְזָן שְׁמָן (ס, סְעַדָּא).

שְׁתָומָס קָמָר, בְּדָה חַולְבָן בְּשֶׁם רַיְתָה. וּדְרַי גַּם בְּרַיְזָן שְׁמָן (ס, אַיְבָן) וּבְרַדְעָתָה הוּיְיָף שְׁמָן.

שְׁאַתָּה תָומָס שְׁמָן. רַיְיָף שְׁמָן. רַאַתְשָׁפְכָבָן טָסָסָן גַּם שְׁבָסְעַיָּן אַנְגָּן.

שָׁג שׁוּוֹת מְהָרָה מִפְּרָאָג סִי' מַטָּה. תְּוָבָא בְּרַאָה שְׁפִיחָה סִי' גַּם וּבְעַמְשָׁה פְּבָבָן פִּי' כְּטָה. מְרֻדְכִּי רְמָזָה. הַגְּהָות מִיְמְנוֹנִיתָה פְּחָה אַתָּה גַּם טָר וּשׁוּוֹעָסְכָבָן סִי' בְּרָא הַתִּירוּ גַּם לְעַלְיָה סְכָבָן וּשְׁגָנָן. וּרְחִיתָה לְקִמְנָן חַיִם הַלְּעָבָרִי דְרַכְמָים וְצַעַר בְּעַלְיָה חַיִם קוֹיָא סְקָבָן.

דָשָׁה רְחִיתָה לְעַלְיָה סִי' רַנְבָּק קוֹיָא סְקָבָן: שְׁאָמִירָה זוֹ רְחִוחָה הַיָּא וְלֹא הַוְתָדָה שַׁצְעָר בְּעַלְיָה חַיִם דְרַחְיוֹת שְׁבָות דְרַבְנָן, הַלְּכָדָה כָּל מַאֲיָה דְאָפָשָׁר עֲבוּינָן דְרַחְיוֹנוֹ שְׁיַקְנָה הַחְלָב כָּרִי שְׁיַהְיָה טְרָחָה בְּשִׁבְעָלָן עַצְמָנוּ כָּרִי. וּרְחִיתָה לְקִמְנָן חַיִם שְׁמָן קוֹיָא סְפָקָה:

האמירה משומצער בעלי חיים, אבל לא שיעשה בשבי ישראל אלא בשבי עצמוני, שבעושה בשבי ישראל הרי הוא שלותו ממש, והרי זה באלו עשה היישר אל עצמו, שלותו של ארם במוחותן. ואף שאין אמורים כן אלא בישראל שונעה שליח לישראל, מכל מקום חכמים החמירו בן גבי שבת ויום טוב וביווץ ביהן אף בנברי שונעה שליח לישראל שהיה נחשב במוחותן ממש בעושה בשבilo. אבל בשעושה בשבי עצמו – לא החמיר אלא שלא לומר לו לעשות, ועל דרך שתתבאר בסוף סמן ש"ז"יא, וכן

התירו משומצער בעלי חיים:

אנו הולכים בדרכם

אל במא דברים אמורים? (א) בשארם להנברי לחלווב, אבל אם נברי

קונטרס אחרון

(א) במא דברים אמורים בשאמר בו אף שלפי דעת המג"א בס"י רע"וו שפסק בר' שמחה בדבעשה مثل ישראל צריך למחות אף שעורשה מאלו, יש לומר דהכא נמי עכ"פ צריך לקנות החלב כי היכי דלייעבד אדעתא דנפשיה. מכל מקום כיוון שהmag"א מיקל כאן למגראי, וכן משמע מלשון הש"עה וב"יו שדעתו להקל, אין להחריר כלל, כי בלאו היכי רבים החולקים על ר' שמחה כמו שנתבאר בס"י רנ"ב. ובפרט שכן משמע מפשט לשון

שת ראה לעיל סי' רמג ס"א וש"ג.
שת קידושין כא, ב.
שי כدلעיל שם וש"ג.
שייא סעיף לה.

ש ראה הטעם לעיל סי' רמג קו"א ס"ק ח (דר"ה והענין הוא), שהם ב' איסורים נפרדים, ואף שהותרה האמרה עדין העריבו שיעשה בשבי עצמו שלא יהיו כשלוחן.

ציונים לקונטרס אחרון

הראשונה.
ד ולא צריך לקנות החלב מן הגוי אף אם היישר אל אמר לו לחלווב.
ה ס"כ, שהביא דעת המתירים בסתרם.
ו ר"ה וכותב הר"ר יונת.
ז קו"א סק"ה.

א סק"ד. וכ"ה לעיל ס"ג וש"ג (אבל ראה בנסמן שם, שבמהדור"ב חזר בו ופסק כאופן השני דלקמן בהמשך הקו"א).
ב הובא בהגחות מיימוניות פ"ז אותן נהגחות מרדי רמו תנבר.
ג סוף סק"ג שכח שהעולם נהגין כסבירא

חֶלְבָּתִים מֵעַצְמוֹ – מִתְרַכְּלָל מִמְּפָנָיו הַחֶלְבָּב בְּחֶגְםָן, וְאֵין צָרִיךְ לְקַנְתוֹ מִמְּפָנָיו אֲפָלוֹ בְּדָבָר מוּעָט (מִפְנֵי שְׁבָל נְכָרִי הַעוֹשָׂה מֵעַצְמוֹ בְּוּדָאי).

קונטרם אחרון

הרשב"א" ורש"ע סימן ד"ש" דאף שרואהו עושה משלו אין צורך להפרישו עיין שם בב"ז. וכן משמע בס"י ש"ז ס"ב"א, ומקור הדין שם מספר התרומה בדפליג עם ר' שמחה בהגחות מיימוניות עיין שם.

ובשגם שיש לומר^ג, שאף המג"א לא החליט בס"י רע"ז לאיסור אלא במדורה וככהי גוננא שגוף הישראלי נהנה, ואף אסור לו ליהנות מכל מקום הנכרי מחכוין שיינה גוף הישראלי בשבת ואדעתא דהכי עביד, ומהאי טעמא אסור ליהנות עיין סי' רנ"ב במג"א ס"ק י"א, ויש לומר דמהאי טעמא נמי צריך למחות, עיין מג"א סי' שכ"ה ס"ק כ"ט^ט. ובזה אתי שפיר מ"ש בהגחות מיימוניות^ט דמותר למחות בעבדים המכבים נרותיו, ומשמע דאיינו צריך למחות במ"ש המג"א סי' רע"ז, והיינו משומם שאין גוף ישראלי נהנה מכביה כמו מהדלקה, ומשום הכל כי כאן בסעיף כ"א" הנית בצ"ע ולא החליט לאיסור כמו בס"י רע"ז. אבל אין לומר דר' שמחה נמי לא אסור אלא במדורה, דהא מיתי ראה מירושלמי דיירי בככיסת כלים עיין במ"ש בס"י רנ"ב^ט:

שיב לבוש ס"ב.

ציוונים לקונטרם אחרון

טו פ"יב אות ה. הובא בטור ורמ"א סי' רע"ז
ס"ד. לעיל שם ס"ה.

יז ס"ק יד (שכחנו של ישראל צריך
למחות).
ית סקי"ז.

יט ובמהדור"ב לס"י רmeg בסופה הביא פירוש
האליה רבבה במ"א, שלא מيري המ"א כאן
אלא לעניין לאכול הגבינות בשבת, דהיינו
כנהנה. ומסיים, שגם אם אין כוונתו כן, הרי
חוור בו המ"א בס"י שכח שלא אסור אלא
כשנהנה.

כ פ"א ה"ט (וונתבאר במהדור"ב לס"י רmeg
ד"ה והנה מהר"ם).
כא קור"א סק"ה וסק"ג.

ח בתשובה סי' נת.
ט סעיף א.

י סוס"י דש.

יא ראה מה שכח שם (במוסגר), ורש"ג.
יב סי' זגב. וראה גם סי' רכב (וונתבאר לעיל
סי' רוב קור"א ס"ק ה ד"ה והאמת) וסי'
רמז (וונתבאר מהדור"ב לס"י רmeg ד"ה וספר
התרומה).
יג וכן מסיק במהדור"ב לס"י רmeg בסופו.

יד ולעיל שם ס"י.
טו וונתבאר במהדור"ב לס"י רmeg (ד"ה וספר
התרומה). וראה לקמן שם ס"ב ובנסמן
שם.

הַלְבָות שְׁבָת שָׁה

כג

(13)

מתבונן לטוּבתו שיקבל טובה הנאה מהישראל בשביל זה, במו שנתבאר בסוף רג"ב שי, והרי זה בחולב לעצמו:

לא וכל זה בנכרי שאין עבדו, אבל עבדו וสภาพו השוכרים לו לשנה או לשנתיים – אין צורך לקנות מהם החלב אף אם אמר להם לחולב בשבת, מפני שהם מתקבינים במלאתכם לטוּבתם, כדי שיקבלו כל שערכם בסוף השנה, שבשניהם ברוחם תחילה לדעת בין נשברו, שיחלו בכל עת שיריד לחולב שי:

לב וכל זה לא יכול החלב לモזאי שבת, אבל (ב) שטו בשבת עצמה

אתה 05/09/2018

קונטרם אחרון

(ב) בשבת עצמה בו מה שכותב המג"א בכוונ דaina רואה לאכילה הו מוקצה צע"ג, דבחדיא אמרין בראש ביצה שבת לעלמא תשורי אי לא משום גזירה כי, וכן פסקו הר"ף כי ורא"ש כי ושאר פוסקים, וכן כתוב מג"א עצמו ריש סי' שכ"ב כי, ומאי שנא חלב מביצה, עיין שם בר"ג כי ובהגחות אשר"י. ועוד Mai שנא מהמה עצמה שנשחתה דלא הו מוקצה משום דלא דחיא בידים מבואר בס"י ש"י[ח][כט]^{בזורה הכתובה} עיין שם בב"י, וכל שכן בחולבה, דהא אפילו הר"ן לא שמחmir בהמה עצמה מבואר בב"י שם

אם לענן דליה, ונtabar לעיל סי' רב ק"א ס"ק ו (ד"ה ומיה), שכן אין צורך למחות מטעם צער בעלי חיים (כמו שהתוירו האמירה).

שטו ראה קוטרים השלzon (ע'נו) שכן צ"ל תzion לkip"א סק"ב (ולא כנדפס בדפוסים המאוחרים בסל"ח).

שייג טיעפ י וש"ג. אלא שם אמר בעוצה בשל ישראל, ובאן התיר למגמי, וראה ק"א סק"א.

שיד ב"ה סי' שב ד"ה כתוב במדכיה. הוכא בט"ז סק"ב ובמ"א סק"ג. וראה לעיל סי' רמד סי"א שאין לסמך על המתירים בשכיר שנה כי

ציונים לקונטרם אחרון

כו סק"א. וכיה לקמן סי' תקיג ס"ב.

כח ד"ה ואייכא.

בט ס"ב, ולקמן שם ס"ה.

ל ד"ה השוווט.

לא (יז, א) ד"ה גרשוי.

כב סק"ב: והחלב אסור אפילו חלב לתוך האוכל בכוונ דהבהמה אינה רואה כו.

כג ב, ב גבי ביצה שנולדת בשבת.

כד משום שבת אחר יו"ט.

כה ביצה א, ב.

כו שם פ"א סי' א.

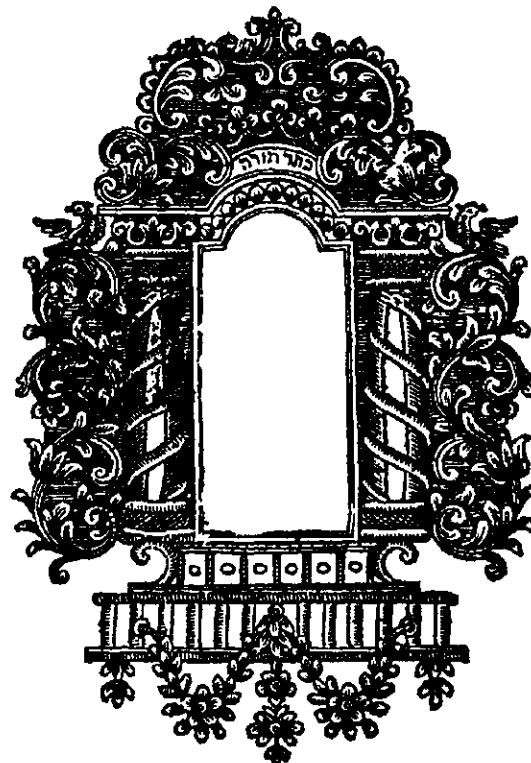
כבר

לבוש החור

14

זה לא בוש השני מעשיה שחבר כבוד הגאון מודרך מודה יפה ולאלה
ואו טול כל הצעיט הכללים נחלה צי מורה לגאות חיש ונענוה ואות קהן רחון לאנו פדר אוט.
עם לי אליהו זומא תחמי וס' יפה לבן גבורון מזור אלייך קידז רוז טיקטין ז' גב' גבון מזור בנימן
ויאלאף לי צן גבורון גפטומס דהוה מז' שבעון קיב' רות רוק פראג
תקת פיגת עלי לשוברט שווין מעיל' נאקרומת צי אמלהות האמלט והיל' זרביניג יдел מאש נדא
ומשיח מוחה מונת נקעת ולג' נמה' כ' גלגולין ונטה נטער ז' זהה מינט אל רצחטס ס' גה' גה' מגואר יישראל נארני מואר
אברודטס ול' מהאר יופת נמה' צבי מדפיטס דה' לאעתם מונת לאכפי פיט' נטער מל' הענ' גב' גב' יפה
ונלח'ות מאנדריס מל' עטפ' גאליטס מה'ת' מישיס,

חלק שני

בם גוף נארכט בעיזון מנטה ב' גל' טרל
בזו צוע גב' נטער ג'
ג'
ט' ג'
ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
ט' ג'
ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'

תחת פמ' גז' גיג' גז' גז' גז'
ס'א'ט'ל'ס'ט'ס'ט'ס'ט'ס'ט'ס'ט'ס'ט'
ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'
אלבנסטר פאולאלאייטש מל'יפ'

ד'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'

נ'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'

נ'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'

נ'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'

ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'ג'

ברישין האזנור אעד' באנק'עמע' דז'ילנא

נדפס פה קק

ברדייטשוב

בענ'ת וער'ת על נלבוש מל'ט לפק

๗

ספר יראים השלם

חלק שלישי

אשר חיבר חד מקמאי
מוחרד אליעזר ממיין זצ"ל
ublisher
בעלי התוספות ותלמיד רבינו תם

עם ביאור
תועפות ראם
למוחרד אברהם אבא שית' זצ"ל
ממין מק

בתוספת ציוני מראי מקומות והערות

בעריכת
חיים בן הנאון ר' שמעון אשר הבחן שליט"א כהן

יוצא לאור ע"י
מכון תורה שבכתב

חודש אלול • תשע"ד לפ"ק

לא תעשה מלאכה ראשונה ו"ז של פסה.

כל-זוה וזהior השם שלא לעשות מלאכה בראשון ושביעי של פסה דכתיב בפרשת בא אל פרעה ביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם (שמות י"ב, ט"ז). כל מלאכות שפירשנו למעלה שנאסרות בשבת אסורות ביום טוב כהנתן מגילה (ז', ב')

אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד.

תניא במכילתא כל מלאכה לא יעשה בהם לא תעשה אתה ולא יעשה חברך

אברהם הירש
ציוונים יראים ישן סימן קי"ג - רמב"ם עשה קנייט-קיס לאו שכ"ג-שכ"ד הלכות יו"ט פ"א - סמ"ג עשה לי"ג-לי"ד לאו שכ"ג שכ"ד - חינוך מצוח רצ"ץ רח"ץ, ש, ש"א - טושו"ע או"ח תציה

שלא לעשות מלאכה וכותב החינוך במצווה רח"ז זו"ל משרשי המצווה כדי שיזכרו ישראל הניטים הגדולים שעשו השם להם ולאבותיהם וידברו בהם ויודיעו לבניהם לבני בנייהם, כי מהונן השביטה מעתקי העולם היו פנוים לעטוק זהה, שאילו היו מותרים במלאכה ואפי' במלאכה קלה היה כל אחד ואחד פונה לעטקו וכבוד الرجل ישכח מפני עולמים וגם מפני הגודלים, ועוד יש תועלות רבות בשבייה שמתתקבצים כל העם בבחוי נסיות ובבחוי מדרשאות לשם דברי ספר וראשי העם ידריכום וילמדום דעת, וככען מה שאמרו זכרונם לברכה משה תיקן להם לישראל שייהיו דורשין בהלכות פסה בפתח והלכות עצרת בעצרת, עכ"ל.

אלא אוכל נפש כתוב הרמב"ן בפירושו לחומש (ויקרא כ"ג, ז) וזה אבל פירוש מלאכת עבדיה כל מלאכה שאינה לצורך אוכל נפש כעניין שני, שתיהם תעבור ועשית כל מלאכתך (שמות כ', ט) ובכל עבדיה בשדה (שם א', י"ד) ועובדתם ונורעתם (יחזקאל לו', ט) וכיון היה עובד אדם (בראשית ד', ב') ומלאכה שהיא באוכל נפש היא מלאכת הונאה לא מלאכת עבודה וכן יעו"ש עוד בזרבינו.

תניא במכילתא רביינו מביא המכילתא ונראה דס"ל זהוי דרשה גמורה וכמה משך דין בו ומסיים א"ן י"ל קרא דמייתנן אסמכתא בועלמא הוא הרמב"ן על התורה (שמות י"ב, ט"ז) הביא מכילתא זו וכותב ובוראי היא אסמכתא בועלמא שבאו לאסoor מרבותיהם אמרה במלאכה שלנו, וסמכו אותה למקרא זהה גוי ועשה וכן פרש"י בגם' ב"מ וכור' עכ"ל.

אבל בסמ"ג ל"ת ע' כתוב כדורי רביינו וזה כל תניא במכילתא וכו' ממשע מכאן אסור לישדאל להניח לגוי לעשות מלאכתו בין בי"ט בין בשבת דאו"יתא, אבל אם מסר לו הישראל המלאכה מערב שבת מוחר וכבלבד שיהיה בכיתו של גוי וכו' יעו"ש בדוריין, והובאו דבריו בב"י סימן רמ"ד יע"ש, וכותב זקנינו בספרו הר אפרים על המכילתא (דף י"ט ע"ב מדריפת הספר) וגדר אסור זה לשיטת הסמ"ג שהוא מהתורה יראה לומר דהוא משומן מלאכה נגעו בה דילפין לה מקרא וכל מלאכה לא יעשה דלא יעשה ממשע אפי' ע"י עכו"ם מיהו כיוון דקרא דכל מלאכה לא יעשה נפקא לנו אין איכה למייר דוקא ל"ט מלאכות שחן נכללים בקרא וכל מלאכה לא יעשה בזה יש איסור דאו"יתא שלא יעשה ע"י עכו"ם אבל איסור שבת שאינו כלל בקרא דלא תעשו כל מלאכה ליכא בזה אסורה דאו"יתא לעשותו ע"י עכו"ם ונפק"ם בזה לתחומין לשיטת הסוברים דתחומין אסור מDAO"יתא, וכן הוא שיטת הסמ"ג בלאת ס"ז, ואיסור תחומין נפקא לנו מקרא דאל יצא איש ממוקומו, ולאו זה נמנה לנו לפני עצמו ואני כולל לאו דלא תעשה כל מלאכה א"כ בזה אין מוזהר ע"י עכו"ם DAO"יתא, וכן דנתי לפמ"ש הרמב"ן בפרש אמור לבאר הא דתניא במכילתא להלן בפרשא זו ושמרתם את הימים הזה וכו' אין לי אלא דבריהם שחן משומן מלאכה דברים שחן משומן שבת מנין ת"ל ושמירתם וגוי ופירוש הרמב"ן שהמודש הזה הוא

ס"ל דילמה מט"ס ל' נטן יעתה מוסס ג"ה יעטה
חצירך מצל יעטה תעוזד כוכביס מליכטך וע"ז
המלו מ"ל נ"כ פ' ויקאל נטם יmis מעטה מליכט
ומאס פשיטו לטעטה שיינו ע"י מהליס בין יטלהל
בין עוגדי כוכביס ומינס

נטטם יmis ומ"ל ט"מ
לטטם יmis ומ"ל ט"מ
לטיזס השניעי דשיינו
טטט ג"ה יעטה כלג בין
ע"י חצירך בין ע"י עוגדי
cocביס. (ב) מ"ז. נ"ל
טמיזה זו מיטר ונילפם
כמונ גלאות עוגדי כוכביס

ולא יעשה העובד כוכבים
מלאבחן (א) למדנו מכאן
שאסור 151 לישראל להניח העובד
כוכבים לעשות מלאכתו בין ביום
טוב בין בשבת מדורייתא, אבל
אם מסר לו ישראל מע"ש

(א) נילפם מتوز כלזן יטל כלזון פמכלת. מה
הו מילן כן זו חיינו ג"ה ג"ה מעטה מהה ולג יעטה
חצירך מצל יעטה העוזד כוכביס מליכטך מ"ל נטט
ימיס מעטה מליכט טטה ג"ה מעטה מהה ולג יעטה

חצירך ולג יעטה פעוזד
כוכביס מליכטך ע"כ ופי'
לצרים לדמדו מלכתי^א
לט יעטה ולג כמי' ג"ה
מעטו לנימה נלגד שף
המלייס דשיינו עוגדי
כוכביס ג"ה יעטה מהליכט
יטלהל וע"ז פקדו דמנ"ל

המלאכה מותר דתנן בשבת פרק א' (י"ז, ב') בש"א אין גותני עורות לעבדן
ולא כלים לכובס עובד כוכבים אלא א"כ יעשו מבוד יום וב"ה מהתרין,
וטעמא כיון שימפרם לו מבע"י נקנית לו המלאכה ומקרי מלאכת העובד
כוכבים ולא מלאכת ישראל וכי שרין במסירה לעובד כוכבים מע"ש דוקא
בביתה של עובד כוכבים ובקיבולת ובהלוש מן הקרקע אבל בביתו של ישראל
או שכיר או מובר לקרקע אפי' ברשות עובד כוכבים כגון שדה או אילן (או)
(ב) שהקרקע של עובד כוכבים ופירחות של ישראל אסורה, דתניתא בשבת
בירושלמי פ"א אומנים עובדי כוכבים עושים עם ישראל בביתו אסורה, בבתיהם

♦ הערות הגאון רבי ירוחם פיישל פערלא זצ"ל ♦

151 אמור לישראל להניח לשבטים. עיין לעיל סימן ק"ב (אצלנו רע"ד) במלאכת מכבה עיי"ש"ה,
ועיין תש"ו רבינו ישעיה בברכו"י או"ח סי' רמ"ג עיי"ש, ועיין סמ"ג לאוז ע"ה עיי"ש, ובמחזיק
ברכה או"ח סימן רמ"ד ובעיר אוזן מערכת א' סי' ע"ב, ועיין בב"מ צ' ע"א בפידש"י ד"ה
חסום פרתי וכו' ובראשוני שם עיי"ש, ויש ראייה לזה מפ"ק דחולין י"א ע"א מי דמייתי
התם משבירת עצם עיי"ש. ואם איתא הרוי אפשר ע"י נכרי בשלמא קטן ייל כיון דעתשה ע"ד
אביו אסור מה"ת, אבל מנכרי קשה אם לא נימא בהרא"ם כאן. ועיין פ"ק דשבועות ג' ע"א
בתוס' ד"ה ועל הזקן עיי"ש ועיין בתשובות רע"א החדשות סי' קל"ב וישatti מקום עיון
בכמה דותחי ואכם"ל בזה.

בא ללמד שנצטוונו מן התורה להיות לנו מנוחה ביו"ט ואפלו מדברים שאינם מלאכה, לא שגטרח כל היום
למוד התבוואה ולשקל הפורות וכו' לכך אמרה תורה שבתון שישיה יום מנוחה ושביחה לא יום טורה ומלאה
וכלי יועיש במה שהאריך בעניין זה עוד.
 שאמור לישראל להניח פרתי דינים אלו בש"ע סימנים רמ"ג-רמ"ז ובסימן רנ"ב יעוש בכל חילוקי הדינים
המכוירים שם.

ונמי"ע נארלמץ'ס פ"ו סל' גטט ר"ג יט נסיגת
כלצלו גלצון סיירואלמי עי"ט ועיין צבגמי' סס
ההמ ג'. (ד) גנדפק לימול הפי' להן כמהות סס פ"י
צעיר למלה נושא למתוס קומל וכפי' רצינו כלן
כ"ל העיר ערכן קובלן

מקנלי קובלן כמושג
שפתות להול פ"י עוזדי
צוביציס אקלנו דלה
מייטרלן כו' ועיין צהו'ז'
מ"ג לייט פל' עי"ט טפזיה
ל' העיר ועיין כמושג
ע"ז (כ"ח, ג') ל"ה
הלייקל צל' מהלך כין
טהרא לאתי. (ה) וטעמלה
טהרא נושא. (ה) וטעמלה
כו' עד למදנו לימת
בנילפם ועיין צזוע'ע מו"ס
ק"י לר"ג סע' ז'
טאג'ס וטס סע' ד'
ומתילז' צב' סכאות סל
ליינו כלן בטעמלה
לטיג'ן דמייטסל ויטן.

(ו) טטה. גנדפק לימול
מינט טלה' וגט מנטק'ס
ולג' נאבד טגוי הפי' בכליו
טל' גוי חקל סס הוי סכית

→

וכני'ל ולג' נאבד טגוי הוי
סכית הפי' כו' וטוח דלה
לכזינו ילווטס נמי' ג"ז
מי'ג צל' וכי' למ"ס
טאג'ה סמאנדט הוי
סכית טמן לממות נידב
וסונל טג'ר הו"ס סי'
טלו'ז ס"ג ומלאן רלמא'ס
טצ'ר'ז'ו מנטמע דזוקה
טהין לממות נידב וכטהיון
דרנcliי צב' נאבות כו' היל' למיל נגוויס נאבד הוי
סכית למ' וטה'נו פלמא'ס נמג'ס מיה' מומל
נטמע דמוול הפי' למיל נאcliי נאבד ועי"ט
טמג'ה נאחס קיט'ז, זמאנ'ר ולג' נאogenic קדילום

יותר, אמר רשב"א בר"א בתלוש
מן הקרקע אבל במחובר אסור,
בעיר אחרת בין בר ובין בר מותר
בין בתלוש בין במחובר בלבד
בקיבות (ג) ר"ש בן ביסנא בשם
ר' אחיא בשבת באבל ובע"ז הלכה
ברשב"א, והיינו דאמר שמואל
בموע'ק פרק ב' (י"ב, א') מקבלין
קיבולת בתוך התחום אסור, חוץ
לחתחום מותר, פי' במחובר (ד)
камар ואו אייכא מהא דמרקרא
לחתחם אף' חוץ לחתחום אסור,
ומטמא (ה) דמחובר דמייטסר
דמפרסמא, אי נמי משום דאיינה
נוקנית מקבלה בምירה.

למדנו שאסורה מן התורה שיעשה
העובד כוכבים האש (ו) לצורך
ישראל בשבת ולא לבבד את
הבית אף' בכליו של עobar
כוכבים, ולא להוציא קדירות
ישראל חוץ מן הגחלים דבל זה
מלאתה ישראל מירוי ותן לחכם

ונכלי צב' נאבות כו' היל' למיל נגוויס נאבד הוי
סכית למ' וטה'נו פלמא'ס נמג'ס מיה' מומל
נטמע דמוול הפי' למיל נאcliי נאבד ועי"ט
טמג'ה נאחס קיט'ז, זמאנ'ר ולג' נאogenic קדילום

כגון צ'אלטלטו טאקלקע כל עוזדי צוביציס כו' וכן
deep עמק נס' ט"ז מיס רצ'יס מלו'ס שחלה ייז' ע"ט
טייליס וליינו מונן וגוי' כbam'י כגון אדר' כו'
כלולה. (ג) כלן יט קייל, ועיין כמושג' ע"ז (כ"ט)

צ' ד"ט הלייקל טכמץ' גלצ'ן טירואלמי דלטצ'ה'
המר נד"ה נקיודת הנכ'ל
צ'אמ'ר יוס לטור נד"ה
צמלו'ז היל' בMEMORY טמונגי' להול
כעיל למורות זין כ' וצ'ין
בר מומל ומטו זין כ'
וצ'ין כ' ה"ר חייל זין
צמלו'ז זין זמונגי' וצלגד
בקיודת זין צ'יליס
גענדפק ע"ט סיירואלמי
וח"ל מטו זין כ' וצ'ין כ'
זין צמלו'ז זין מומונגי' זין
צ'אמ'ר זין נקיודת פ'י
גלאן כעיל קלמיל פ'
レイ' חייל זין צמלו'ז זין
צמונגי' וצלגד צקיודת
ע"כ ומ"כ כלן ר' זין צ'ן
ביסנא כ"ה כמושג' צ'ס
ובמו'ז ט'ז לייט פל'
ע"ט. וגנדפק לימת ר"ט
זין גמילאן צימנה ומיצט
גמליאל נלה' סט'ס פול'
היל' לפניינו נירוצלמי ר"ט
כל ניקון [וכינויים]
לייט מם' סנתה לימת ר"ט
כלטנס ופי' סק'ע ר"ט
כלטנס נר' צמו'ן ולפלג
על טמ"ז מד' מו"ה
חות' ז' צל' צס נס'
סיוומקין ר"ט זר' צר' צימנה

וכ' עליו טקס'ז לד' מגהמי ומלוי ט'ס כ' וסתנן
ל' ימ'ק רמ'לן צ'ה'לט נצ'ט מלמ'ת טלה' למ'ו
וכלו' הטוע צמאנ'ס פ"ד עי"ט וצמאנ' גוי' סיומק'ין
ט'ו נג'י כמושג' ט'ו'ז וט'יליס וט'וי'ז צ'ירואלמי צלפניאו,

22

הפי' ה' ט' כי' להפוך לנעשות מעי"ט מכל"ת כיוון למלומתי' לנעשות ביו"ט סמוך להליכה שרי עי"ט ויה"כ הו' דלו' נטה'ג וועל"פ להנטה'ג נלה'ס דק"ל לדלו'ג להפוך לנעשות מעי"ט מן השורה הספור וכמ"כ בטומ' מגילה

(ו', ז') סדר' כהן כהן ר' קרא דמייתין הבא אסמכתא (ו', ז') בעילמא הוא. ג' ומלאת אל נפש ומכשורייה כס לדול'י מקדלה יימל' סמי לדלו'ה מתייר'ו הוי'ג הלו'ן צדער שמתקלקל חאנ' צדער יונטו ממקלקל פלי' להפוך לנעשות מעי"ט מן השורה הספור ציו"ע מש'ג'כ מס'ל'ין

ר' קרא דמייתין הבא אסמכתא (ו', ז') בעילמא הוא. ג' ומלאת אל נפש ומכשורייה התיירה תורה בי"ט דכתיב כל מלאת לא יעשה בהם אך אשר יאלל לכל נפש והוא לבדו יעשה לכם, ותניא בבייצה פרק אין צדין

(ב"ה, א') אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד ר' יהודה מהיר אף מבשורי אל נפש וכי"ל בר' יהודה דאמר ליה רב חסדא דרישין משマー הלכה בר' יהודה א"ל יהא רעוא כל הנני מי' מעלייתא תדרשו משמי, וכי שרי ר' יהודה מכשוריין דוקא מבשוריין שאו אפשר לעשותם מעי"ט כדאמרין חתום (ע"ב) טעמא ר' יהודה דכתיב לכם לכל צרכיכם, ומקשין והא כתיב הוא דמשמע הוא ולא מבשוריין ומתרץ כאן במכשוריין שאפשר לעשותם מעי"ט כאן במכשוריין שאי אפשר לעשותם מעי"ט ומה נקרא אי אפשר בדורש רב חסדא ואיתימא רב יוסף אחד סכין שנפוגם ואחד שפוד שנרצם ואחד גriefת התנוור באנו למחוקת ר' יהודה ורבנן, וסכין שנפוגם בי"ט אע"פ שהלכה בר' יהודה דשי' אמרו חכמים הלכה ואין מוריין

בן דלאו אותו לאיחולי בסכין שנפוגם מעי"ט.

וכשם שאסרו מבשוריין שאפשר לעשותם מעי"ט כך אסור מדרבנן (יא) אוכל נפש שאפשר לעשותם מעי"ט, הליך טחינה והרקרה שאפשר לעשותם מעי"ט אסורי, וה"מ הרקרה בתחילת אבל מהדר ומתניתה לקימה דלא נפיל ביה צור או קיסם שפיר דמי רנתנו רבנן (כ"ט, ב') אין שוניין כמה בי"ט

כג"ל וסוגה נכללה צו"ע הוי'ט כי' צ"ו סע"י כ"ה כסג"ה. (יא) מדרבנן כי' הנה קצת'ג כל' יו"ט סי' ט"ז למכ' ומיל' דל'ו'ן חילך דק' מרין דס'לי למיענד ס"מ דנריס צ"ה נעתומן מעי"ט כגון שמי'ה ופליה ונישול חאנ' דצ'יס להפוך לנעשות מעי"ט מלפני יו"ט כגון טמי'ה וירק'ת ח'ק'ין צו"ט לו' וכ"כ ה' ט' למ'ות סי' נ' מל' פ' צ' ולו'ג נמי מיל' דמלומתי' למיענד צו"ט כגון שמי'ה כי' וביחל' צ' צ'ע"ט לר'ג'

הלכה ואין מוריין בן ובשו"ע טימן תק"ט סעיף ב' זויל שפוד שרוצה לצלות בו והיה ארוך יותר מדי אסור להתחכו ולא לשרפם, אין משתיוין את הסcken במשחות שלה אבל מחדדה על גבי העץ או הרט או אבן ואין מודין דבר זה לרבים כדי שלא יבואו לחדרה במשחות וכו' ומוסיף שם במ"ב סקי'ג אבל להעבר שמנוגית של סכין על גבי משחות של עץ או חרס או אבן או על גבי חברתה מוריין ברבים להתריר, עכ"ל.